

מטעמי תורת זילים

פרשת פנחס – גלגולי נשמות זמרי וכזבי

התורה מתארת את המעשה של זמרי בן סלוא ופזבי בת צור כפי שנאמר "והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח אהל מועד: וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ונקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אף: וידבר ה' אל משה לאמר: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו וכפר על בני ישראל: ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני: ושם האשה המכה המדינית פזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא" (במדבר כה, ו – ט).

ויש להבין, איך יתכן שזמרי בן סלוא שהיה נשיא שבט שמעון יעשה כזה מעשה הפקרות עם כזבי בת צור שהיתה גויה מדינית?

זמרי היה בנם של שמעון ודינה ומתוך הזוהמא של שכם בן חמור

דינה בת לאה יצאה לראות בבנות הארץ ואז תפס אותה שכם בן חמור ועינה אותה שנאמר "ותצא דינה בת לאה אשר ילדה לעקב לראות בבנות הארץ: וירא אתה שכם בן חמור החני נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה" (בראשית לד, א – ב). שכם ביקש להינשא לדינה, והאחים של דינה הסכימו שכל בנותיהם יתחתנו עם שכם ותושבי עירו בתנאי שאנשי העיר יסירו את הערלה מעליהם על ידי שיעשו ברית מילה שנאמר "ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת את אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה הוא לנו: אף בזאת נאות לכם אם תהיו כמנו להמלל לכם כל זכר: ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו וישבנו אתכם והיינו לכם אחד" (במדבר לד, טו – יז).

אנשי העיר הסכימו לתנאים הללו ומלו את עצמם. ואז שמעון ולוי אחי דינה באו ביום השלישי בהיותם כואבים והרגו את כל יושבי העיר שנאמר "וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יצאי שער עירו וימלו כל זכר כל יצאי שער עירו: ויהי ביום השלישי בהיותם פאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטח ויהרגו כל זכר: ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו" (בראשית לד, כד – כו). סך כל המתים בעיר היו עשרים וארבע אלף (ידי יהודה: על 'מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א סימן ג אות כט). וכאשר נודע הדבר ליעקב אביהם של השבטים, הוא הוכיח את בניו "ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאי שני בלשב הארץ בפניעני ובפראי ונאני מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי" (בראשית לד, ט). ועל כך הם ענו לו "ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו" (בראשית לד, לא).

לאחר המעשה עם שכם בן חמור, שמעון בן יעקב לקח את דינה אחותו ונישא לה. ולפי שהטיפה הפסולה של שכם עדיין היתה מכשפשת במעיה של דינה לכן היא הצטרפה עם הטיפה הכשרה של שמעון ומוזה נולד לה בנה זמרי (קהלת יעקב: ערך 'ז"מ ד"ה זמרי), כך נמצא כי זמרי יצא גם מ'הכנעני' שבארץ אשר עליו נאמר "אורו כנעני" (בראשית ט, כה) (ישעיה מאמרי רז"ל להארי"י ז"ל בחלק מאמרי מדרשי רז"ל ד"ה ואחייכ נשאה שמעון), מטעם זה זמרי היה נקרא בשם 'שואל בן הכנענית' כי אמו דינה נבעלה לכנעני (בראשית רבה, פ, יא) וגם על שהוא עצמו עשה מעשה כנעני (גמי סנהדרין דף פב ע"ב בשם ר' יוחנן, 'תרגום יונתן' בראשית מו, ט). ונרמז מקורו בתיבות של שמו 'זמרי בן סלוא' שהן בגימטריא 'ומשקם' (נשפתי כהן על התורה/ פרשת וישלח ד"ה ואפשר עוד לתת טעם). אמנם שמו של זמרי היה גם 'שלומיאל בן צורי שדי' (סנהדרין דף פב ע"ב בשם ר' יוחנן), כאשר 'צורי' הכוונה היא לשמעון אביו (ישעיה מאמרי רז"ל בחלק מאמרי מדרשי רז"ל ד"ה ואחייכ נשאה שמעון). זמרי חי הרבה מאוד שנים עד המעשה עם כזבי בת צור שהיה בשנת הארבעים ללכתם של עם ישראל במדבר.

נשמת שכם בן חמור התגלגלה בזמרי ונשמת דינה בת יעקב בכזבי

נשמתו של שכם בן חמור התגלגלה בזמרי בן סלוא ונשמת דינה בת יעקב התגלגלה בכזבי בת צור (קהלת יעקב: ערך 'כ"ז ד"ה כזבי בת צור, 'קהלת יעקב' ערך 'ז"מ ד"ה זמרי בשם ילקוט ראובני, 'מדרש תלפיות' ענף זמרי ד"ה אמר המאסף, 'עבודת ישראל' לר' מקוויניץ פרשת פנחס ד"ה 'לכן אמור הנני נתתי בשם הארי"י ז"ל) כפי שנרמז בפסוק "ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא" (במדבר כה, יז), כשהתיבות המיותרות "המכה אשר הכה" רומזות על גלגולו הקודם בתוך שכם בן חמור כי האותיות השניות בכל תיבה יוצרות את הצירוף 'שכם'. וכן גלגולה של דינה נרמז בפסוק "ושם האשה המכה המדינית פזבי בת צור" (במדבר כה, טו), כאשר בתוך התיבה "המדינית" יש את צירוף שמה של 'דינה' (עבודת ישראל לר' מקוויניץ פרשת פנחס ד"ה לכן אמור הנני נתתי). וכן הוא מה שנאמר על כזבי "ועל דבר פזבי בת נשיא מדין אחתם המכה ביום המגפה" (במדבר כה, יח), "אחתם" – הכוונה שהיא אחותם של ישראל מצד גלגול נשמתה כי דינה היתה אחות של השבטים (ביאור 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' להרמ"ע מפאנו חלק א סימן ג ד"ה לפי שנספחו).

זמרי בן סלוא היה מהמובחרים שבאנשי דור המדבר בימי משה רבינו והשני לנשיאים. הוא לא היה חלילה פרוץ בעריות כדעת הפתאים בני הכסילים (ביאור מאמר של ר' חיים ויטאל שהובא בסוף ספר 'חסד לאברהם' לר' אברהם אזולאי ד"ה ויהי סוד שמעון נטריקון), אלא שזמרי ידע את גלגולו ואת גלגול נשמתה של כזבי בת צור, והיה סבור בטעות כי היא מותרת לו לפי שהיא דינה ועליה הוא מל את עצמו בגלגול קודם (מוזבח אליהו למחבר 'שבט מוסר' מדרש קרח ד"ה ילקוט פי' ויחי בסודם) וכבר נדבקה נפשו בדינה בת יעקב. זמרי ראה שעתה התהפך הדבר, הוא שייך לקהל ה' ואילו כזבי שהיא דינה יצאה לקהל גוים, לכן רצה להידבק בה ולהחזירה אל מקומה (ויחלת בנימין) על טעמי המצוות מצוה לה ד"ה וכל זה היינו, כך שתאוותו של זמרי לכזבי נבעה מקרבת הנשמות שלהם בגלגולם הקודם אצל שכם ודינה (יואל משה: על 'מאמר אם כל חי' להרמ"ע מפאנו חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם).

לכן זמרי הביא את כזבי לפני משה רבינו אשר כל סוד לא נעלם ממנו והיה יודע בחכמת הפרצוף מהו מחצב נשמתו של כל אדם, כפי שהיה יודע שנים רבות אחר כך גם האר"י ז"ל שהיה ניצוץ מנשמת משה רבינו (נחלת בנימין מצוה לה ד"ה וכל זה היינו). אז שאל אותו זמרי ז"ו מותרת או אסורה?" (ראה במדבר רבה כ, כד, ומדרש תנחומא פרשת בלק אות כ) ושאל דווקא על ז"ו ולא על סתם מדינית, כי כוונתו שיפסוק לו משה רבינו לפי תורת הגלגול שהיא מותרת לו, שהרי אם יפסוק לפי המציאות כעת הרי שהיא גויה וודאי אסורה לו (נחלת בנימין מצוה לה ד"ה וכל זה היינו, מדרש תלפיות למחבר ישבט מוסר ענף זמרי ד"ה אמר המאסף). מטעם זה זמרי תפס את כזבי דווקא ב'בלורית'ה' ובא לפני משה רבינו (ראה במדבר רבה כ, כד, ומדרש תנחומא פרשת בלק אות כ), כי רצה לרמוז שהוא תופס את הדברים בשורשם בתורת הגלגול כמו שהבלורית היא בשורש הראש (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה אמר המאסף).

זמרי אמר למשה רבינו, שאם יאמר שזו מותרת לו אזי סימן שהוא מאמין ב'תורת הגלגול' ומובן מדוע משה בעצמו לקח את צפורה לאשה על אף שהיא היתה בת כומר (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה אמר המאסף), לפי ראה את השורש מעיקרו (מזבח אליהו למחבר ישבט מוסר מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם) שהיא היתה גלגול תאומתו ובת זוגתו של הבל שהוא גלגול נשמתו של משה (נחלת בנימין מצוה לה ד"ה וכל זה היינו, מזבח אליהו מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם). וכשם שהוא משה רבינו לקח בת כומר לעשות את רצונו כך גם הוא זמרי חפץ בכזבי (מזבח אליהו מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם) לקחת אותה לו, לפי שהיא בת זוגו מגלגול קודם (מדרש תלפיות למחבר ישבט מוסר ענף זמרי ד"ה אמר המאסף). אך אם משה רבינו יאמר שכזבי אסורה לו, אז מי התירו לו להינשא לבת של יתרו (נחלת בנימין מצוה לה ד"ה וכל זה היינו) שהיה כומר לעבודה זרה?! (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה אמר המאסף).

משה רבינו עליו השלום ידע שאשתו צפורה בתו של יתרו שונה מכזבי, לפי שהיא היתה תאומתו בהיותו גלגול הבל אשר נולדה אז עמו וניתנה לו בהיתר (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה אמר המאסף, מזבח אליהו למחבר ישבט מוסר מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם) וגם עתה לקחה לו לאשה על פי דיבורו של ה' (זרע שמשוני לרי שמשוני נחמני סוף פרשת מטות ד"ה מדרש רבה) מה שאין כן דינה, שהרי מי התירו לזמרי בן סלוא לכתחילה לקחתה בהיותו גלגול שכם (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה אמר המאסף, מזבח אליהו למחבר ישבט מוסר מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם) ולענות אותה אז כדרכה ושלא כדרכה ובעל כרחיה (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה העולה מזה) שכעת בגלגול זמרי הוא מחזר אחריה?! (מזבח אליהו מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם). אבל מכל מקום משה רבינו הניח לפנינו להרוג את זמרי בן סלוא ולא הוא פגע בו, על מנת למנוע לזות שפתים שעשה זאת לכבוד עצמו (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה אמר המאסף) (להרחבה על תאומתו של משה רבינו בגלגול קודם ראה מאמרינו לפרשת וארא – גלגולי נשמת משה רבינו).

זמרי טעה בשיקול דעתו (מזבח אליהו מדרש קרח ד"ה ילקוט פי ויחי בסודם) וחשק בכזבי כשם שהוא חשק בדינה כאשר היה בגלגולו הקודם בשכם (יקהלת יעקב ערך ז"מ ד"ה זמרי) והוא התאוה לה כעת מחמת כן (פלח הרימון לרי בצלאל הדרשן אופן ארבעה עשר ד"ה ונראה לי בשם האר"י ז"ל). גם כוח הזוהמא שהיתה בדינה משכם בן חמור עצמו גרם לזמרי להדבק בכזבי (שער מאמרי רשבי"י להאר"י ז"ל דף ח ע"ב ד"ה גם זה הוא הענין, ספר הגלגולים ליקוטים דף לו ע"ב סוף ד"ה הנה נודע, ספר הגלגולים להאר"י ז"ל פרק נ ד"ה וירא אליו ה', ביאור מאמר של רבינו חיים ויטאל זצ"ל שהובא בסוף ספר 'חסד לאברהם' לרי אברהם אזולאי ד"ה זה סוד שמעון נטריקון. אמנם המשעשה עצמו שעשה שכם בדינה היה לטובתה של דינה וטיהר אותה מיטומאת נידה' שהיה בה מגלגול נשמתה הקודם, להרחבה בזה ראה מאמרינו לפרשת וישלח – מעשה דינה בת יעקב) שהרי הוא בא מכוח אותה הזוהמא (ביאור יואל משה' על 'מאמר אב כל חי חלק א סימן ג ד"ה לפי שנספחו), וקלקל עמה כעת כשם שקלקל עמה בגלגולו הקודם (יקהלת יעקב ערך כ"ז ד"ה כזבי בת צור).

זמרי בעל את כזבי ארבע מאות עשרים וארבע בעילות באותו היום (ראה גמ' סנהדרין דף פב ע"ב) כי רצה על ידי כן לפרסם את הסוד הנסתר שהוא גלגול שכם והיא גלגול דינה, וזה על ידי שיתנו ליבם למספר הזה של הבעילות שעולה גמטריא של התיבות 'שכם' ו'דינה' כאשר הם כוללות עוד חמש כנגד חמשת התנאים שהתנו בני יעקב על מנת להתחתן עמו כאשר הוא היה בגלגול שכם בן חמור. ואלו הם התנאים: "לְהַמְלֵךְ לְכֶם כֹּהֵן זָכָר" (בראשית לד, טו) "וְנָתַנּוּ אֶת בְּנֹתֵינוּ לְכֶם" (בראשית לד, טז) "וְאֵת בְּנֹתֵיכֶם נָקַח לָנוּ" (בראשית לד, טז) "וַיִּשְׁבְּנוּ אֶתְכֶם" (בראשית לד, טז) "וְהִינֵנוּ לְעַם אֶחָד" (בראשית לד, טז). וכשהוא היה בגלגול שכם בן חמור הוא הסכים לתנאים הללו, מל את עצמו ולקח את דינה לאישה. ועם כן גם עתה חשב זמרי, שבדין לקח את 'כזבי בת צור' שהיא גלגול נשמת דינה והרי היא שלו (מדרש תלפיות ענף זמרי ד"ה העולה מזה).

השבטים אמרו לאחר הריגת שכם "הַכְּזֹנֶה יַעֲשֶׂה אֶת אַחֲזַנּוֹ" (בראשית לד, לא) והוא בלשון עתיד כדי לרמוז על הסוד הזה שגם לעתיד תהיה דינה ל'זונה' (פלח הרימון לרי בצלאל הדרשן אופן ארבעה עשר ד"ה ונראה לי, פלח הרימון אופן עשרים ושלושה ד"ה ונראה לי שהענין, פירוש יואל משה' על 'מאמר אב כל חי חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם) על ידי שכם שיתגלגל בזמרי (בגדי אהרן לרי אהרן תאומים פרשת פנחס דף יג ע"ב ד"ה ועם זה הענין) ודינה שתגלגל בכזבי, והם דאגו על הקלקלה שתהיה באחרית הימים (פלח הרימון לרי בצלאל הדרשן אופן ארבעה עשר ד"ה ונראה לי, פלח הרימון אופן עשרים ושלושה ד"ה ונראה לי שהענין, פירוש יואל משה' על 'מאמר אב כל חי חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם). וכן אמר יעקב אבינו על שמעון ולוי "בְּסֻדָּם אֶל תְּבֹא נַפְשֵׁי בְּקִהְלָם אֶל תַּחַד פְּבַדֵּי כִּי בְּאֶפְסֵ הָרְגוּ אִישׁ וּבְרַצְנָם עָקְרוּ שׁוֹר: אַרְוֹר אֶפְסֵ כִּי עַז וְעֶבְרַתָּם כִּי קִשְׁתָּהּ אַחְלָקָם בְּיַעֲקֹב וְאֶפְצִים בְּיִשְׂרָאֵל" (במדבר מט, ו - ז), "בְּסֻדָּם אֶל תְּבֹא נַפְשֵׁי" – זה מעשה זמרי, "כִּי בְּאֶפְסֵ הָרְגוּ אִישׁ" – זהו שכם בן חמור, שעל ידי כן בא זמרי לעולם ונרמז בסופי תיבות "אַרְוֹב אֶפְסֵ כִּי עַז" שיוצא 'זמרי' (פירוש יואל משה' על 'מאמר אב כל חי חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם, יזכר דודי לרי זוד זכות ממודינא מאמר א פרק יד דף לה ד"ה והא דהאומות).

פנחס בן אלעזר שראה את מעשה זמרי וכזבי, קם מתוך העדה והלך והרג את שניהם שנאמר "וַיְהִי אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אֶחָיו אֶת הַמְּדִינִית לְעִינֵי מֹשֶׁה וּלְעִינֵי כָל עֵדֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בָּכִים פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיִּרְא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַלֵּוִי וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקְחֵם רֶמֶחַ בְּיָדוֹ: וַיָּבֵא אַחֵר אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּבֵה וַיִּדְקֹר אֶת שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאִשָּׁה אֶל קַבְּתָהּ וַיַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (בראשית כה, ו - ח). ואחר כך נאמר "וַיִּשֶׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמָּכָה אֶשֶׁר הָכָה אֶת הַמְּדִינִית זָמְרִי בֶן סְלוּא נִשְׂיָא בֵּית אֵב לְשִׁמְעוֹנִי: וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמָּכָה הַמְּדִינִית כְּזָבִי בֵּת צוֹר רֵאשׁ אֲמוֹת בֵּית אֵב בְּמִדְיָן הִוא" (במדבר כה, יד - טו), כאשר על זמרי נאמר "הַמַּכָּה אֶשֶׁר הָכָה בֵּית אֵב לְשִׁמְעוֹנִי כְּזָבִי בֵּת צוֹר רֵאשׁ אֲמוֹת בֵּית אֵב בְּמִדְיָן הִוא" (במדבר כה, יד - טו), ואילו על כזבי נאמר "הָאִשָּׁה הַמַּכָּה פַּעַם אַחַת, לְפִי שֶׁהִיא לֹא נִהְרְגָה בְּגִלְגוּל קוֹדֵם בְּהִיּוֹתָהּ דִּינָה אֲלֵא רַק עֵתָה עַל יְדֵי פִנְחָס" (בגדי אהרן לרי אהרן תאומים דרשן פרשת פנחס דף יג ע"ב ד"ה ועם זה הענין).

נשמות הרוגי עירו של שכם בן חמור התגלגלו בהרוגי המגיפה בשטים

כל אותן הנשמות שהיו בעירו של שכם שנימולו ונהרגו על ידי בני יעקב, התגלגלו בתוך ישראל בבניהם של שבט שמעון (יאגרא דכלה' פרשת וישלח ד"ה ויאמר יעקב אל שמעון). אמנם הם לא היו ממש משבט שמעון (גולל אורי לרי מאיר ביקיאים אות זיין ד"ה זמרי בן סלוא), אלא מהערב רב שנספחו לשבט

שמעון (ועמק המלך) שער תורה ובוהו תחילת פרק סט ד"ה 'הנה כדי שנבוי', 'גולל אור' אות ז"יין ד"ה זמרי בן סלוא) **ונשאו מבנותיהם** (זוהר פרשת פנחס דף רלו ע"א ד"ה אלא ודאי, 'עמק המלך' שער תורה ובוהו תחילת פרק סט ד"ה 'הנה כדי שנבוי', 'גולל אור' אות ז"יין ד"ה זמרי בן סלוא) **לאחר שהם עצמם התגיירו. ואז הולידו מהם בנים** (זוהר פרשת פנחס דף רלו ע"א ד"ה אלא ודאי) **שהיו במספר עשרים וארבע אלף איש כנגד עשרים וארבע אלף שנהרגו על ידי בני יעקב** (מגלה עמוקות) שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבוי).

הערב רב נדבק דווקא בשבט שמעון, משום אותה 'זוהמא' שהטיל שכם בן חמור בדינה בת יעקב ושנשארה בזרעו של שמעון – כך שמצא מין את מינו (ביאור יד יהודה) על מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן ג אות כה) **ונשלות השבט גם ילדו לאותם ערב רב מעין מה שילדה דינה בת יעקב את זמרי בן סלוא שהיה מהזוהמא של שכם בן חמור שהיה עמה קודם שלקחה שמעון** (מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן ג). **והיה בכך עונש לשבט שמעון על הריגת אותם אנשים בעיר של שכם על לא חמס בכפיהם** (מגלה עמוקות) פרשת וישב ד"ה ויחלום יוסף עוד חלום). **וזוה מה שאמר יעקב אבינו לבניו "עַכְרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישְׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ"** (במדבר לד, ט), כלומר שעשיתם אותי 'עכור' כי עתידים להתערבב בי אותן הנשמות של 'יושבי הארץ' (אגרא דכלה' פרשת וישלח ד"ה ויאמר יעקב אל).

אותם עשרים וארבע אלף איש משבט שמעון הם אלו שזנו עם בנות מואב במעשה זמרי בשטים (ועמק המלך) שער התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבוי, 'אגרא דכלה' פרשת וישלח ד"ה ויאמר יעקב אל שמעון) **ומתו כולם במגיפה, שנאמר "וַיְהִי הַמֵּתִים בְּמַגֵּפָה אֲרֻבָּעָה וְעֶשְׂרִים אֶלְפֵי"** (במדבר כה, ט) ('גולל אור' אות ז"יין ד"ה זמרי בן סלוא) **כי יד ה' היתה בהם** (מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן ג). **ונגזר שימותו דווקא מתוך שבט שמעון, כיון שהם נהרגו על ידי שמעון בן יעקב בזמן שכם לאחר שהם היו כבר נימולים** (ביאור יד יהודה) על מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן ג אות ט). **אך היות שהם לא עשו את מצות המילה לשמה** (נבד' אהרן) פרשת פנחס דף יג ע"א ד"ה ועם זה הענין) **אלא נימולו רק בשביל דינה** (ביאור יד יהודה) על מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן ג אות כט) **כפי שנאמר "וַיִּדְבַר חֲמוֹר אֶתְּם לְאָמֹר שְׁכֶם בְּנֵי חֲשֵׁקָה נָפְשׁוּ בְּבִתְכֶם"** (בראשית לד, ח) (פירוש 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' חלק א' סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם), **לכן לא נענשו להיות הילודים מזרעו של שמעון ממש, אלא מהערב רב שנשאו בנות משבט שמעון** (ביאור יד יהודה) על מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן ג אות כט).

מטעם זה נסמכו הפסוקים **"וּבְנֵי קָרַח לֹא מָתוּ: בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפַּחְתָּם"** (במדבר כו, יא – יב) **על מנת לרמוז כי לא מת משבט שמעון אף אחד, וכל המתים במגיפה היו מזרעו של הערב רב** (מאמר אם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק א' סימן כב, 'עמק המלך' שער התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבוי). **וזוה גם מה שנאמר בפסוק "וַיְהִי הַמֵּתִים בְּמַגֵּפָה אֲרֻבָּעָה וְעֶשְׂרִים אֶלְפֵי"** (במדבר כה, ט) **שלא נאמר 'אשר מתו' אלא נאמר "המתים", ללמד כי כל מי שמת היו אנשים שכבר היו 'מתים' בחייהם והם אותם בני הערב רב שהתערבבו בשבט שמעון.** **וכן הוא מה שנאמר "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְחֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמּוֹתֵי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָן אֶת קִנְיַתִּי בְּתוֹכָם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיַתִּי"** (במדבר כה, יא), **"השׁיב אֶת חַמּוֹתֵי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – אבל לא מעל הערב רב, "וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – אבל מהערב רב כלו** (זוהר פרשת פנחס דף רלו ע"א ד"ה אלא ודאי ד"ה ובגין דאסתמרו).

מטעם זה כאשר נמנו מספרי השבטים בתחילת ספר במדבר, נאמר אצל שבט שמעון **"לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תוֹלְדֹתֶם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם פְּקֻדֵי בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתֶּם כֹּל זָכָר מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צְבָא"** (במדבר א, כב) – **נאמרה התיבה "פקדיו" שהיא מלשון 'חסרון', בכדי ללמד ש'ריוח הקודש' היא זו שאמרה** (ועמק המלך) לר' נפתלי הירץ בכרך שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבוי) **את המניין של שבט שמעון ב'דאבון נפש'** (מאמר אם כל חי חלק א' סימן ג) **מחמת שהיתה דואגת עליהם על שנספחו אליהם רבים מהערב רב שנשאו נשים מתוכם** (מאמר אם כל חי חלק א' סימן ג, 'עמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבוי) **ועתידים להיחסר עשרים וארבע אלף ממניינם** (מאמר אם כל חי חלק א' סימן ג). **לכן תיבה זו של "פקדיו" לא נאמרה אצל אף אחד מהשבטים האחרים שנמנו** (ועמק המלך) שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבוי).

יעקב אבינו אמר לבניו שמעון ולוי שבעקבות מעשיהם עם אנשי העיר של שכם, הוא יצטרך (ילב אריה) פרשת מקץ אות ז' ד"ה ונראה הדנה) **לפרוע את החוב** (יצמח דוד) פרשת וישלח ד"ה וז"ש ויאמר יעקב אל שמעון) **ולתת מתים כמספר ההרוגים** (ילב אריה) פרשת מקץ אות ז' ד"ה ונראה הדנה), **כפי שנאמר "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל שִׁמְעוֹן וְאֶל לְוִי עַכְרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישְׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ בְּכַנְעֲנִי וּבְפָרְזֵי וְאֲנִי מוֹתִי מִסָּפֵר וְנֶאֱסַפְנִי עֲלֵי וְהַכּוֹנֵי וְנִשְׁמְדְתִּי אֲנִי וְבִיתִי"** (במדבר לד, ט), **"וְאֲנִי מוֹתִי מִסָּפֵר"** – כלומר שבעתיד יהיה ניכר מספר ההרוגים משבט שמעון שהם יהיו עשרים וארבע אלף כמנין אנשי העיר שנהרגו. **וזוה כי "נֶאֱסַפְנִי עֲלֵי" לעתיד לבוא אותן הנשמות של אנשי העיר של שכם** (אגרא דכלה' פרשת וישלח על הפסוק ויאמר יעקב אל שמעון) **על ידי הערב רב הנקראים "האספסוף"** (במדבר יא, ד) (יצמח דוד) פרשת וישלח ד"ה וז"ש ויאמר יעקב אל שמעון), **"וְהַכּוֹנֵי" – שעתידיים הם ליפול אז במגיפה** (אגרא דכלה' פרשת וישלח על הפסוק ויאמר יעקב אל שמעון). **ואף שהם לא משבט שמעון ממש, מכל מקום "וְנִשְׁמְדְתִּי אֲנִי וְבִיתִי" על שהם מבנות שמעון** (יצמח דוד) פרשת וישלח ד"ה וז"ש ויאמר יעקב אל שמעון).

נשמת זמרי התגלגלה בר' עקיבא ונשמת כזבי באשת טרונוסרופוס הרשע

נשמת זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני התגלגלה בר' עקיבא בן יוסף (יספר הגלגולים) להארי"י ז"ל פרק מב ד"ה דאתחזיאת ליי דיוקניי, 'ספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק סז ד"ה 'פנחס דעי ממהרח"ו, 'עמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה 'הנה כדי שנבוי', 'יסוד לאברהם' לר' אברהם אולאי מעין חמישי נהר כה ד"ה עוד מצאתי כתוב) **שם נשמתו של זמרי נתקנה** (יספר הגלגולים) להארי"י ז"ל פרק מב ד"ה דאתחזיאת ליי דיוקניי) **לכן השם 'זמרי בן סלוא' יוצא בגמטריא השם 'עקיבה בן יוסף' עם אחת עשרה אותיותיו** (יספר הגלגולים) להארי"י ז"ל פרק סז ד"ה 'פנחס דעי ממהרח"ו, 'יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק מב ד"ה דאתחזיאת ליי דיוקניי. **לגבי כתיבת שם ר' עקיבה עם אות ה' ראה ישם הגדולים' להחיד"א מערכת גדולים י' אות דש ד"ה 'יורקא שם. וכן בגמי' ירושלמי מופיע ר' עקיבא הרבה פעמים עם האות ה'). **מטעם זה הדגיש הפסוק ואמר "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֵּקֵה אֶשְׁרֵי הָפָה אֶת הַמְדִּינִית זָמְרִי בֶן סְלוּא"** (במדבר כה, יד), **כלומר שעכשיו נקרא שמו "זמרי בן סלוא" אך לעתיד לבוא ישתנה שמו לר' עקיבא בן יוסף** (מיתת-ה' על התורה פרשת פנחס דף נז ע"ב ד"ה ואפשר שזה היה).**

נשמת כזבי בת צור התגלגלה באשת טרונוסרופוס הרשע, והיא ביקשה ללכת ולהכשיל את ר' עקיבא בזנות (ראה גמי' עבודה זרה דף כ ע"א) **ולבסוף התגיירה ונישאה לר' עקיבא** (קהלת יעקב) ערך 'עק' ד"ה ר"ע ה"י לגולל זמרי, 'יערות דבשי חלק א' דרוש ב' ד"ה וילכן בני דעה' בשם הארי"י ז"ל, 'יסוד לאברהם' מעין חמישי נהר כה ד"ה עוד מצאתי כתוב: ממהרח"ו זצ"ל, 'מראית העין' להחיד"א מסכת עבודה זרה דף כ ד"ה י' עקיבא ראה' מהרמ"ע מפאנו בשם המהר"י סרוק זצ"ל. **ראה 'בן יהודע' גמי' נדרים דף נ ע"ב ד"ה ומן אשתו). **ונמצא כי אותם 'המפצעים' שהציעה כזבי לזמרי באיסור, היא הציעה כעת לר' עקיבא לגוללו בהיתר** (ועמק המלך) שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה**

הנה כדי שנבין, 'מגלה עמוקות' פרשת פנחס ד"ה פנחס בן אלעזר). וזה נרמז אצל זמרי וכזבי במה שנאמר בפסוק "וְיָשֶׁם אִישׁ שְׂרָאֵל הַמִּגְפָּה אֶשֶׁר הָקָה אֶת הַמִּדְבָּר" (במדבר כה, יד) שמעיד על שהיא עתידה לשוב ולהיות קשורה עמו (ראה 'אור החיים הקדוש' במדבר כה, יד ד"ה עוד רמז באומרו) אצל ר' עקיבא (מגלה עמוקות' פרשת פנחס ד"ה פנחס בן אלעזר).

זמרי בן סלוא הקדים ולקח את כזבי בת צור שאכן היתה בת זוגו, אלא שעדיין לא היתה ראויה לו ובזה 'אכלה גפה' כלומר טרם זמנו (שער מאמרי רו"ל בחלק מאמרי מדרשי רו"ל ד"ה ואח"כ נשאה שמעון, 'שער מאמרי רשבי"י להארי"י ז"ל ח' ע"ב ד"ה גם זה הוא הענין, 'ספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק נ' ד"ה וירא אליו ה', ביאור מאמר של רבינו חיים ויטאל זצ"ל שהובא בסוף ספר 'חסד לאברהם' לר' אברהם אזולאי ד"ה זה סוד שמעון נוטריקון). **ובימיו של ר' עקיבא הגיע הזמן, ואז היא התגלגלה באשת טרונוסרופוס ולקחה ר' עקיבא לאישה** (יערות דבשי לר' יהונתן אייבשיץ חלק א' דרוש ב' ד"ה ולכן בני דעה) **ותיקן בה את מה שקלקלה בגלגולה הקודם של כזבי בת צור** (יקהלת יעקב' ערך 'עקי' ד"ה ר"ע הי' גלגול זמרי, עפ"י יגלגולי נשמות' להרמ"ע מפאנו אות עו ד"ה כזבי).

לכן כאשר ר' עקיבא פגש את אשת טרונוסרופוס הרשע לפני שהתגיירה, הוא ירק שחך ובכה. ירק – כי היא באה מטיפה סרוחה (גמי מסכת עבודה זרה דף כ ע"א) **וגם על שהוא נדבק בעבר בטומאה** (פירוש 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם). **שחך – כלומר צחק, כי ראה שהיא עתידה להתגייר ולהינשא לו** (גמי מסכת עבודה זרה דף כ ע"א) **ושהוא יתקן את הפגם שלה** (יעמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבין, פירוש 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' חלק א סימן ד ד"ה ר"י עקיבא ראה'). **בכה – על היופי שלה שעתידי לבלות בעפר** (גמי מסכת עבודה זרה דף כ ע"א) **ועל קלקול** (פירוש 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם) **מעשיו הראשונים עמה** (מגלה עמוקות' פרשת פנחס ד"ה פנחס בן אלעזר) **ועל שנשמתו הלכה מדחי אל דחי עד הזמן הזה שבו יתקן פגם ברית קודש** (יעמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבין), **וכפי שנרמז בתובה 'בכה' שהוא ראשי תיבות 'בעבור היותה כזבי'** (מראית העין' מסכת עבודה זרה דף כ ד"ה ר' עקיבא ראה).

מטעם זה ר' עקיבא נענש במיתה קשה כי מיתה זו היתה גם כפרה ותיקון לנשמת זמרי בן סלוא (ספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק מב ד"ה דאתחזיאת לי דיוקני) **שחיכה הרבה שנים לתיקונו אצל ר' עקיבא** (עמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבין) **וכפי שאכן קרה** (עפ"י יגלגולי נשמות' להרמ"ע מפאנו אות עו ד"ה כזבי). **ועל מה שהיתה נשמת ר' עקיבא במקורה משכם בן חמור** (יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כו ד"ה 'והנה אחר שנודע בשם הארי"י ז"ל, 'היה ר' עקיבא רגיל לומר בזמן שהוא היה עם הארץ' **"מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור"** (ראה גמי' פסחים דף מט ע"ב ד"ה תניא אמר) **כנגד 'חמור' אביו של שכם** (עפ"י ילקוטי שושנים' לר' שמשון מאוסטרופולי ד"ה מר כדאית, 'יעמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד שלישי סימן טז ד"ה ועתה נבין למה) **על ידי חלק נשמתו שמצד זמרי בן סלוא חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם), לרמזו שיש לו שייכות עמו** (יעמודיה שבעה' עמוד שלישי סימן טז ד"ה ועתה נבין למה) **על ידי חלק נשמתו שמצד זמרי בן סלוא אשר היה גלגול נשמתו של שכם בן חמור** (פירוש 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם).

נשמות הרוגי המגיפה בשטים התגלגלו בעשרים וארבע אלף תלמידי ר' עקיבא

נשמותיהם של עשרים וארבע אלף איש שנהרגו במגיפה בשטים על דבר זמרי, חזרו והתגלגלו בעשרים וארבע אלף תלמידי ר' עקיבא (יעמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבין, 'יקהלת יעקב' ערך 'עקי' ד"ה ר"ע הי' גלגול זמרי) **ור' עקיבא בא לתקן את כל הנשמות הללו כפי שנרמז בפסוק "אֵל יִשְׂבֹּב דָּף נְקָלָם" (תהלים עד, כא), "דָּף" – בגמטריא עשרים וארבע, שהוא סוד עשרים וארבע אלף התלמידים שתיקן ר' עקיבא** (ספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק מב ד"ה דאתחזיאת לי דיוקני). **ומותם החוזר בימי ר' עקיבא נרמז בפסוקים "וַיַּעֲצֵר הַמִּגְפָּה מֵעַל פְּנֵי שְׂרָאֵל: וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמִּגְפָּה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף" (במדבר כה, ט), שאמר בתחילה "וַיַּעֲצֵר הַמִּגְפָּה" – כנגד עשרים וארבע אלף המתים שחטאו בזמן זמרי, וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמִּגְפָּה" – על העתיד לבוא שימותו שוב פעם אותם עשרים וארבע אלף בתלמידי ר' עקיבא (ספר 'מתתיהו' על התורה פרשת פנחס טז נ' ע"ב ד"ה ותעצר המגפה).**

תלמידי ר' עקיבא מתו בקיצור שנים באותם הימים שביין פסח לעצרת (יעמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבין, 'יקהלת יעקב' ערך 'עקי' ד"ה ר"ע הי' גלגול זמרי) **מפני שלא נהגו כבוד זה לזה** (גמי' יבמות דף סב ע"ב). **והסיבה שלא נהגו בכבוד חבריהם, היה לפי שהם זכרו את עוון השטים שבו זנו אותם עשרים וארבע אלף איש ושלא נטהרו עדיין ממנו** (יגלגולי נשמות' להרמ"ע מפאנו אות עו ד"ה כזבי, 'מאמר אם כל חי' חלק א סימן כב, 'יעמק המלך' שער עולם התורה תחילת פרק סט ד"ה הנה כדי שנבין), **ובראותם את מקור מחצבתם ויסודם הראשון של חבריהם – הם לא חלקו כבוד זה לזה** (מגלה עמוקות' פרשת פנחס ד"ה פנחס בן אלעזר). **לכן כשר' עקיבא ראה את מקורו ואת מקורם של תלמידיו, באותם הרוגי העיר של שכם והמתים במגיפה בימי זמרי, הוא הוכיחם ואמר "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה" (ראה 'בראשית רבה' כד, ז) כדי שינהגו כבוד איש ברעהו** (מגלה עמוקות' פרשת קדושים ד"ה ובזוהר (דרש).

כשם שנהרגו עשרים וארבע אלף איש מישראל על ידי מעשה זמרי בן סלוא, כך כנגדם מתו לר' עקיבא שהיה גלגול נשמתו של זמרי גם עשרים וארבע אלף תלמידים (ספר הגלגולים' ממחרתיו' פרק טז ד"ה פנחס דע, 'חסד לאברהם' מעין חמישי נהר כה ד"ה 'עוד מצאתי ממחרתיו' זצ"ל) **וזו היתה מיתתם השלישית** (מגלה עמוקות' פרשת פנחס ד"ה פנחס בן אלעזר, 'מגלה עמוקות' פרשת קדושים ד"ה ובזוהר דרש) **שנוספה על מיתתם הראשונה בידי שמעון בעיר של שכם** (עפ"י יגלגולי נשמות' להרמ"ע מפאנו אות עו ד"ה כזבי). **וגם לזה רמז יעקב אבינו לשמעון ולוי כאשר אמר להם "וַיֹּאֲמֵי מִתֵּי מִסְפָּר" (במדבר לד, ט) כלומר שעתידיים למות תלמידי ר' עקיבא כמספר הרוגי שכם, בתקופה שבה עם ישראל סופרים את הימים בן פסח לעצרת** (יעמודיה שבעה' עמוד שלישי סימן טז ד"ה ואם תמצא וד"ה ולכן אמר ואני) **וכפי שאכן היה. ואחרי מעשה זה כבר נטהרו לגמרי אותן הנשמות** (פירוש 'יואל משה' על 'מאמר אם כל חי' חלק א סימן ד ד"ה לפי שנספחו עליהם). **ה' יראנו נפלאות מתורתו, אמן.**

העלון גם לעילוי נשמות: יצחק בן רבקה ז"ל הרב יצחק שלמה בן שרה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברוט בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: ציונה שושנה בת חנה כמון הי"ד אליהו בן גוקר הי"ד שחי ברחמי שילה להם רפואה שליטה	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה אֶרְלֵט עֲלֵיָהּ בַת פּוֹרְטוֹן מִסְעוּדָה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: יוסף מנחם בן אהרן ז"ל מִנְנָה מִדְּלָן בַת מִנְנָה ז"ל לביט משפחת מינון ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: רחל בת גרשון הנולדת משרה אשת דוד ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמות: העלון גם לרפואתו השלימה של אברהם יוסף בן פריינדא חדוה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לרפואתו השלימה של אברהם יוסף בן פריינדא חדוה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.